

KJKP“PARK“d.o.o SARAJEVO

Pravilnik o zaštiti od požara
KJKP“Park“ d.o.o. je u skladu sa zakonom
Rukovodioc službe za opšte,pravne poslove

Jasminka Dorić,dipl.pravnik

Jasminka Dorić

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I O D P O Ž A R A

Sarajevo,mart 2010.godine

Na osnovu člana 24 . Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Sl.novine F BiH 64/2009) i člana 33.Statuta KJKP“Park“d.o.o.Sarajevo,Nadzorni odbor na svojoj 53 sjednici održanoj 16.04.2010 godine donio je

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o zaštiti od požara KJKP“Park“d.o.o. Sarajevo se u cilju unapređenja zaštite od požara sprječavanja i otklanjanja opasnosti i posljedica od požara u svim objektima utvrđuju se mjere zaštite od požara ,organizacija ,djelokrug i ovlaštenja lica koja obavljaju poslove zaštite od požara, organizacija i način vršenja unutrašnje kontrole ,kao i sredstva za gašenje požara zadaci i odgovornosti rukovodećih i ostalih zaposlenika u vezi sa mjerama zaštite od požara materijalna i druga odgovornost zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara i učešće u gašenju požara.

Član 2.

Ovim Pravilnikom se naročito utvrđuje:

- Organizacija i ostvarivanje zaštite od požara u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima
- Mjere za provođenje i unapređenje zaštite od požara
- Postupak i način upoznavanja zaposlenika sa opasnostima od požara na radnom mjestu, prilikom prijema i raspoređivanja tih lica na radno mjesto kao i prilikom premještenja sa jednog radnog mjesta na drugo ,
- Dužnost i odgovornosti svih zaposlenih lica u provođenju propisanih mjera zaštite od požara
- Obaveza i način stručnog osposobljavanja zaposlenih lica za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima kao i izrada posebnih radnih upustava za zaposlena lica koja su raspoređena na radna mjesta za koja se zbog povećane opasnosti od požara moraju previdjeti posebne mjere zaštite od požara
- Određuje zaposleno lice koje je zaduženo da se stara za provođenje zaštite od požara s tim da je to lice stručno osposobljeno za uspješno obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara
- Utvrdjuje sadržaj i način donošenja plana zaštite od požara i način vođenja evidencije o provođenju propisanih mjera zaštite od požara
- Način vršenja unutrašnje kontrole provođenja mjera zaštite od požara i način vođenja evidencije o provođenju propisanih mjera zaštite od požara
- Prostorije i mjesta u kojima mora biti zabrana proizvodnje ,korištenja i prenošenja otvorene vatre
- Vrste i količina opreme i sredstava za gašenje požara, raspored opreme i sredstava kao i vrijeme povremenog ispitivanja njihove ispravnosti.
- Zadaci i odgovornosti rukovodećih zaposlenika u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara.
- Odgovornost zaposlenika zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.
- Dužnosti i ponašanja zaposlenika u slučaju pojave požara.
- Način saradnje Šefa Odjela obezbjeđenja sa ostalim službama preduzeća, radnim jedinicama ,civilnom zaštitom, inspektorima i ovlaštenim stručnim organizacijama iz oblasti zaštite od požara.

Član 3.

Zaštita od požara se organizuje i sprovodi na svim mjestima u svim objektima i prostorijama gdje postoji opasnost od izbijanja i širenja požara u preduzeću. Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji koje se utvrđuju i preduzimaju u cilju sprečavanja izbijanja i širenja požara, otkrivanja, lokalizacije i gašenja požara, te spasavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Član 4.

Mjere zaštite od požara propisane ovim Pravilnikom i Planom zaštite od požara, zakonskim i tehničkim propisima i mjere koje su naložene od strane nadležnih organa dužni su da sprovode svi zaposlenici preduzeća i druga lica koja se po bilo kom osnovu nalaze ili zadržavaju u objektima, prostorijama i krugu preduzeća.

Član 5.

Preduzeće je dužno obezbijediti da uporedo sa planovima razvoja preduzeća planira i unapređuje zaštitu od požara, te da se na organu upravljanja najmanje jednom godišnje razmatra stanje zaštite od požara.

Član 6.

Za organizovanje i unapređenje zaštite od požara u preduzeću, za njegovo uspješno funkcionisanje i za kontrolu utvrđenih, propisanih i naloženih mjera zaštite od požara, odgovorni su svako u svom djelokrugu rada:

- Nadzorni odbor
- Uprava
- Rukovodioci službi i RJ
- Zaposlenici na radnim mjestima sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima,
- Šef Odjela obezbjeđenja
- Čuvari – portiri-recepcioner,
- Domar

II MJERE ZAŠTITE OD POŽARA KOJE SE MORAJU SPROVODITI U PREDUZEĆU I RADNA UPUTSTVA SA OBAVEZAMA SVIH ZAPOSLENIKA U POGLEDU KONTROLE I SPROVOĐENJA PROPISA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

1. Plan zaštite od požara

Član 7.

Preduzeće je dužan izraditi i donijeti Plan zaštite od požara. Plan zaštite od požara donosi direktor preduzeća.

Član 8.

Plan zaštite od požara treba da obuhvata, naročito:

- Procjenu ugroženosti od požara,
- Organizaciju zaštite od požara,

- Način upotrebe uposlenika KJKP“Park“d.o.o.Sarajevo
- Sistem javljanja i obavještanja o požaru,
- Postupak u slučaju požara,
- Tehničku opremu i sredstva potrebna za gašenje požara,
- Način snabdijevanja sa vodom za gašenje požara,
- Putevi, prolazi i prilazi,
- Sadejstvo sa drugim vatrogasnim jedinicama,
- Sanaciono – preventivne mjere za uspješno funkcionisanje, unapređenje i kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara.

Član 9.

Plan zaštite od požara mora se redovno ažurirati i usaglašavati sa nastalim promjenama u preduzeću, a naročito u pogledu rekonstrukcije objekata, proširenja djelatnosti preduzeća i izmjene zakonskih i tehničkih propisa.

Član 10.

Pored Plana zaštite od požara, a u skladu sa zakonskim i drugim propisima i prema odredbama ovog Pravilnika i Plana zaštite od požara, preduzeće izrađuje i donosi i Program mjera i aktivnosti zaštite od požara.

Član 11.

Preduzeće je dužno organizovati stalno vođenje, sređivanje i čuvanje odgovarajuće dokumentacije iz oblasti zaštite od požara (Planovi, Pravilnici, Elaborati, Programi, Uputstva, Izvještaji, Informacije, Zapisnici, Odluke, Rješenja, razne evidencije itd.)

2. Opšte mjere

Član 12.

U cilju sprečavanja nastanka požara i njegovog širenja, kao i u cilju efikasnijeg gašenja nastalog požara, svi zaposlenici preduzeća su dužni provoditi, svako u svom djelokrugu rada, slijedeće opšte mjere za zaštitu od požara :

- Svaki zaposlenik je dužan svoje poslove i radne zadatke obavljati prema tehničkim i drugim uputstvima, izbjegavajući svaku improvizaciju i neprovjerene postupke koji mogu dovesti do požara i druge nezgode;
  - Obavezno je svakodnevno čišćenje radnog prostora, uklanjanja raznih otpadaka i smeća izvan preduzeća;
  - O svim uočenim kvarovima na opremi, uređajima i instalacijama treba odmah obavijestiti neposrednog rukovodioca;
- Zabranjeno je nestručnim licima vršiti bilo kakve intervencije i popravke mašina, uređaja i instalacija.
- Niko od zaposlenika ne smije blokirati rad sigurnosnih uređaja i alarmnih uređaja;
  - Zabranjeno je zatvarati otvore za prirodno provjetravanje i prekidati rad ventilacionih uređaja;
  - U pojasu od 6m oko objekta ne smiju se držati bilo kakve zapaljive i vatroopasne materije;
  - U radnim prostorijama je zabranjeno držati i gomilati zalihe materijala preko jednodnevno potrebnih količina;
  - Posude sa zapaljivim tečnostima i boce tehničkih gasova smiju se držati i uskladištiti samo u odgovarajućim skladištima;

- Svi ključevi od objekata i prostorija, glavnih razvoda el.energije moraju biti označeni sa natpisom (metalnom pločicom), a iste obavezno držati u odgovarajućem i zvanično određenom mjestu;
  - U svim objektima i prostorijama je zabranjena upotreba otvorenih električnih grijalica, rešoa;
  - Udaljenost uskladištenog materijala od tavanice, izlaza, hidranata, elektrorazvoda i vatrogasnih aparata ne smije biti manja od 8 m, a od zidova 0,5 m;
  - Kontejneri za smeće moraju biti udaljeni od objekata najmanje 6m, a isti se moraju redovno prazniti;
  - Za vrijeme rada, sva izlazna vrata u stubištima i drugim objektima ne smiju biti zaključana;
  - Zabranjeno je u krugu preduzeća vršiti spaljivanje otpadaka i loženje otvorene vatre;
  - Zelene površine u dvorištu moraju se redovno održavati, tj. kositi trava tako da visina trave i rastinja nije veća od 20 cm. Pokošenu travu treba odmah odstranjivati i odlagati na određeno mjesto;
  - U radni krug preduzeća nije dozvoljeno unošenje i uživanje alkoholnih pića i drugih opojnih sredstava, niti je dozvoljen ulaz lica pod dejstvom alkohola.
  - Svi objekti moraju biti snabdjeveni propisanim sredstvima i opremom (hidrantima aparatima za gašenje požara i drugim propisanim sredstvima),a oprema,broj,vrsta i lokacija ovih sredstva utvrđuje se planom zaštite od požara i tehničkim normativim i standardima za zaštitu pod požara.
  - U određenim dijelovima objekata i prostora u kojima se drže zapaljive ili eksplozivne materije nije dozvoljeno pušenje,upotreba otvorenog plamena,korištenje urđenja i instalacija koji mogu izazvati požar,upotreba alata koji varniči,korištenje grejnih tijela sa otvorenim planom užarenim ili zagrijanim površinama,držanje i smještaj materijal koji je sklon zapaljenju
- O mjerama zabrane iz stava 1 ove tačke moraju se na vidnom mjestu istaći znaci upozorenja na opasnost ili znakovi zabrane

Član 13.

Svi objekti preduzeće mogu se zagrijavati samo putem sistema centralnog grijanja, ili pomoću odgovarajućih termoakumulacionih električnih radijatora.
Svaki radnik u svojoj radnoj prostoriji, poslije završenog rada i prije napuštanja objekta i prostorije, dužan je isključiti sve električne aparate.

Član 14.

U objektima preduzeća zabranjeno je korištenje peći na čvrsto, tečno i gasovito gorivo.

3. Građevinske mjere

Član 15.

Kod rekonstrukcije, adaptacije i dogradnje postojećih objekata obavezno je prethodno izraditi odgovarajuću tehničku dokumentaciju, koja mora sadržavati i mjere zaštite od požara, a što se utvrđuje pregledom tehničke dokumentacije od strane ovlaštene stručne organizacije za poslove zaštite od požara.

Član 16.

Zabranjeno je mijenjati projektovanu namjenu objekata i prostorija bez odobrenja nadležnog organa i poduzimanja mjera zaštite od požara.

Član 17.

Požarni putevi moraju neprekidno biti slobodni i prohodni cijelom svojom širinom. Svi prilazni putevi do objekata, kao i unutrašnje komunikacije u objektima (hodnici, stepeništa, vrata itd.) moraju uvijek biti slobodni i prohodni cijelom svojom širinom.

Član 18.

U svim objektima moraju se obezbijediti odgovarajući prilazi do izlaznih vrata, hidranata, vatrogasnih aparata i glavnih razvodnih baterija električne energije.

Član 19.

Zabranjeno je parkiranje vozila u dvorištu preduzeća na mjestima koja nisu predviđena za to, a za te svrhe treba koristiti odgovarajuće uređeno parkiralište koje ne smeta prilazu objekta.

4. Elektro – mjere

Član 20.

U objektima i radnim prostorijama preduzeća dozvoljena je upotreba samo onih električnih uređaja i instalacija koje po svojim tehničkim karakteristikama odgovaraju tehničkim propisima i pogonskim zahtjevima. Električni uređaji i instalacije moraju biti tako izvedeni i zaštićeni da uslijed djelovanja pogonskih uslova (vlaga, prašina, zapaljive pare i gasovi, mehanička oštećenja, toplotni i hemijski uticaji itd.), tako da ne predstavljaju opasnost od požara i da ne bude ugrožena sigurnost ljudi, objekata i predmeta rada.

Član 21.

Obavezno je redovno i u propisanim rokovima (prema tehničkim propisima) vršiti kontrolu ispravnosti i odgovarajuća mjerenja električnih uređaja i instalacija, te preduzimati mjere na otklanjanju uočenih nedostataka. Zaposlenik u čiju nadležnost spada održavanje pojedinih instalacija dužan je da vrši kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti instalacija i uređaja tako da u slučaju otkrivanja oštećenja ne bi došlo do požara odnosno eksplozije.

O ovoj kontroli, mjerenjima i izvršenim opravkama mora se voditi odgovarajuća evidencija. Popravke i druge radove na električnim instalacijama mogu vršiti samo stručna lica.

Član 22.

Poslije završenog rada obavezno se mora isključiti struja na glavnoj sklopki dotičnog objekta ili prostorije, a pod naponom može ostati samo noćna i sigurnosna rasvjeta, odnosno neophodni potrošači.

Član 23.

Razvodne baterije i ormari moraju imati prekidač na glavnom dovodu električne energije. Sva oprema u razvodnim baterijama i ormarima mora biti označena prema jednopolnoj šemi koja se mora nalaziti u ovim razvodima.

Osigurači u razvodima ne smiju se krpiti i premoštavati, a bimetali moraju biti podešeni na normalnu struju motora.

Član 24.

U prostorijama ugroženim od požara i eksplozije, te vode i vlage, nulovanje sprovoditi sa posebnim zaštitnim vodom.

Član 25.

U objektima, odnosno prostorijama izgrađenim od drveta (lamperije), zaštitu napona dodira izvesti strujnim zaštitnim sklopovima (ZS) jer iste kontrolišu zaštitu sa aspekta požara.

Član 26.

Zgrade preduzeća moraju biti obezbjeđene sa odgovarajućim klasičnim gromobranskim instalacijama u skladu sa odredbama tehničkih propisa sa gromobranima.

Obavezna je periodična kontrola ispravnosti gromobranskih instalacija i uzemljenja te otklanjanje uočenih nedostataka, u skladu sa tehničkim propisima.

Za gromobranske instalacije mora se voditi i čuvati odgovarajuća tehnička dokumentacija i evidencija.

Član 27.

U slučaju potrebe za korištenjem tehničkih gasova i posuda sa zapaljivim tečnostima, obavezno se pored drugih propisanih mjera primjenjuju i sljedeće mjere zaštite od požara, kao i radna uputstva:

- Sa svim materijama mogu rukovati i raditi samo oni zaposlenici koji su za to stručno osposobljeni (poseban kurs) i službeno određeni da to rade;
- Kod pristupa u prostoriju gdje se drže ove materije obavezno je prvo izvršiti dobro provjetranje istih, pa tek onda upaliti rasvjetu i obavljati druge poslove;
- Zatim je potrebno prekontrolisati stanje boca ili posuda i vidjeti da li iste cure, te po potrebi poduzeti mjere da se curenje sanira (najbolje je boce ili posude iznijeti na slobodan prostor);
- Za držanje većih količina ovih materija obavezno se mora izgraditi odgovarajuće namjensko skladište, efikasno provjetravano;
- Kod rada sa ovim materijama zabranjeno je pušenje i korištenje otvorene vatre i žara;
- Neispravne plinske boce koje propuštaju plin ne smiju se ni donositi u objekte, s tim da to treba odmah utvrditi kod kupovine boca. Isto tako treba utvrditi da li je boca ispitana na probni tlak i je li istekao rok ispitivanja;
- Posude i boce sa navedenim materijama ne smiju se držati u blizini grijućih tijela i ne smiju biti izložene direktnom dejstvu sunčevih zraka;
- Zabranjeno je bilo kakvo pretakanje plina iz boca u zatvorenom prostoru;
- Uz ove materije zabranjeno je držati bilo kakve druge gorive materije;

5. Rad sa zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima – općenito

Član 28.

Zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima mogu da rukuju samo punoljetni zaposlenici koji imaju odgovarajuću psihofizičku podobnost i koji su za to posebno stručno osposobljeni (poseban kurs i uvjerenje o položenom ispitu).

Član 29.

Pri rukovanju zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima zaposlenici su dužni da rade sa posebnom pažnjom i da primjenjuju propisane mjere zaštite od požara.

Naročito je zabranjeno pri rukovanju zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima: pušiti, raditi sa otvorenim plamenom i upotrebljavati alat koji varniči, te rasipati zapaljive tečnosti.

Član 30.

Skladištenje zapaljivih tečnosti i tehničkih gasova smiju se vršiti samo u skladištima koja moraju odgovarati tehničkim propisima za ovu vrstu materijala, uz obavezu provjetravanja kako bi se izbjeglo stvaranje zapaljivih smješa sa vazduhom.

6. Obaveze i prava zaposlenika u pogledu – kontrole i sprovođenja propisa iz oblasti zaštite od požara i radnih uputstava

Član 31.

Svaki zaposlenik preduzeća ima slijedeće obaveze, prava i odgovornosti iz oblasti zaštite od požara:

- Dužan je i obavezan da svoje poslove i radne zadatke obavlja stručno i savjesno kako bi se izbjegla svaka opasnost za nastanak i širenje požara i svaka havarija i nezgoda.
- Obavezan je da se pridržava svih uputstava, pravila, propisa i mjera zaštite od požara.
- Dužan je i ima pravo da prije raspoređivanja na poslove i radne zadatke bude upoznat sa svim požarnim opasnostima, mjerama zaštite od požara, praktičnoj upotrebi opreme i sredstava za gašenje požara, materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.
- Dužan je da usavršava svoja znanja iz oblasti zaštite od požara, te ima pravo da predlaže mjere za poboljšanje i unapređenje sistema zaštite od požara kroz sistem obavezne obuke.
- Obavezan je da upozorava svoje radne kolege na propuste iz domena zaštite od požara, te da o tim propustima izvještava neposrednog rukovodioca.
- Dužan je da neposrednom rukovodiocu odmah prijavi svaki uočeni kvar ili sumnjivu pojavu u procesu rada koja može imati za posljedicu pojavu požara i njegovo širenje.
- Obavezan je da vizuelno svakodnevno kontroliše ispravnost opreme, aparata i sredstava za gašenje požara, te da svaki uočeni kvar ili nedostatak odmah prijavi neposrednom rukovodiocu.
- Dužan je odmah pristupiti gašenju uočenog požara sa svim raspoloživim sredstvima.

- Dužan je prije početka rada da provjeri ispravnost sredstava rada, te da po završetku rada, a prije napuštanja radne prostorije poduzme sve propisane mjere da se spriječi nekontrolisano izbijanje požara.
- Dužan je raditi duže od radnog vremena u slučajevima kada je neophodno spriječiti izbijanje požara i drugih havarija.
- Ima pravo da odbije raditi određene poslove ako ocijeni da prijete neposredna opasnost za njegovo zdravlje i život od požara i eksplozije.
- Ima pravo zahtijevati da se u sklopu odvijanja procesa rada na vidno mjesto istaknu odgovarajuća Uputstva za siguran rad i upozorenja na opasnost od požara i eksplozije.
- Ima pravo tražiti dopunsku obuku za rukovanje aparatima, opremom i sredstvima za gašenje požara.

III – PRAVA I DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI ORGANA UPRAVLJANJA, DIREKTORA, IZVRŠNIH DIREKTORA I ZAPOSLENIKA NA RUKOVODEĆIM MJESTIMA, ŠEFA ODJELA OBEZBJEĐENJA, ČUVARA I DOMARA

1. Nadzorni odbor

Član 32.

Nadzorni odbor u oblasti organizovanja, sprovođenja i unapređenja zaštite od požara obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- Donosi Pravilnik o zaštiti od požara
- Stara se o obezbjeđenju finansijskih sredstva, utvrđuje potrebe sredstava za zaštitu od požara i na bazi raspoloživih sredstava odobrava njihovo korištenje
- Prati stanje sprovođenja mjera zaštite od požara i donosi odluke o unapređenju mjera zaštite od požara.

2. Direktor

Član 33.

Direktor u okviru svoje nadležnosti ima slijedeća prava i dužnosti :

- Donosi plan zaštite od požara i program obuke zaposlenika iz oblasti zaštite od požara
- Odgovoran je za organizovanje zaštite od požara za sprovođenje mjera zaštite od požara a naročito za primjenu mjera zaštite od požara
- U slučaju kada se uoče ili konstatuju određena odstupanja ili nedostaci od strane stručnog saradnika za zaštitu na radu i protivpožarnu zaštitu i osiguranje dužan je preduzeti odgovarajuće mjere u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti
- Stara se o blagovremenom donošenju planova i programa mjera iz oblasti zaštite od požara i donošenju Pravilnika o zaštiti od požara
- Stara se o blagovremenoj i propisanoj nabavci sredstava i opreme za gašenje požara njihovo namjensko korištenje i propisno održavanje
- Preko izvršnih direktora a zatim i preko zaposlenika zaduženog za zaštitu od požara ostvaruje opšti nadzor nad sprovođenjem mjera iz ove oblasti
- Pokreće postupak zbog povrede radne dužnosti protiv zaposlenika koji ne sprovode propisane mjere zaštite od požara
- Da obezbijedi finansijska sredstva i nabavku sredstva i opreme za gašenje požara
- Vršiti i druge poslove preko izvršnih direktora, te putem zaposlenika zaduženog za zaštitu od požara kao odgovornog lica za provođenje zaštite od požara

3. Izvršni direktori

Član 34.

Izvršni direktori u okviru svoje nadležnosti imaju slijedeća prava i dužnosti:

- Prate stanje organizovanosti ostvarivanja i sprovođenja mjera zaštite od požara pokreću i usmjeravaju mjere i aktivnosti za unapređenje zaštite od požara.
- Razmatraju nalaze i rješenja organa inspekcije zaštite od požara te u dogovoru sa stručnim saradnikom za zaštitu na radu, PPZ i osiguranje imovine predlažu mjere i aktivnosti da se uočeni nedostaci balgovremeno otklone.
- Pokreću postupak zbog povrede radne dužnosti protiv zaposlenika koji ne sprovode propisane mjere zaštite od požara ili se ne pridržavaju propisanih mjera zaštite od požara.
- Odgovorni su za stanje zaštite od požara u sektoru kojim rukovode
- Staraju se za provođenje naloženih mjera od strane odgovornih iz oblasti zaštite od požara.
- Prate izvršenje plana i programa mjera zaštite od požara u sektoru kojim rukovode.

4. Zaposlenici sa posebnim pravima obavezama i ovlaštenjima –neposredni rukovodioci

Član 35.

Zaposlenici sa posebnim pravima ,obavezama i ovlaštenjima kao i ostali neposredni rukovodioci imaju slijedeća prava i dužnosti :

- odgovorni su za stanje zaštite od požara u svojoj službi odnosno radnoj jedinici na terenu kojom rukovode.
- dužni su da u djelokrugu svog rada organizuju i kontrolišu rad zaposlenika na način na koji obezbjeđuje potpunu sigurnost zaposlenika.
- preduzimaju sve potrebne mjere u cilju sprovođenja utvrđenih i naloženih mjera zaštite od požara u organizacionoj jedinici kojom rukovode.
- kod organizacije procesa rada kontrolišu i obezbjeđuju primjenu mjera i dosljedno pridržavanja propisanih i naloženih mjera zaštite od požara.
- dužni su da upoznaju sve zaposlenike kojima rukovode o opasnostima kojim prijete od požara na radnom mjestu, a na kojem je zaposlenik raspoređen .
- da odstrani sa radnog mjesta zaposlenika koji se ne pridržava propisanih mjera zaštite od požara, a ako u tome postoje elementi povrede radne obaveze da podnesu prijavu nadležnim organima.
- vodi brigu o uskladištenju robe i materijala po propisima i standardima a posebno putevima i prolazima do skladišta i oko njega radi pristupa vatrogasnih vozila
- vodi računa o održavanju čistoće u radnim i pomoćnim prostirijama i skladištima, a posebno u zoni ugroženoj od požara
- sarađuje sa stručnim saradnikom za zaštitu na radu, PPZ i osiguranje imovine preduzima i druge mjere u cilju sprječavanja požara.

5. Šef Odjela obezbjeđenja

Član 36.

Poslove zaštite od požara u preduzeću obavlja šef Odjela obezbjeđenja .

Djelokrug rada, prava, dužnosti i odgovornosti Šefa Odjela obezbjeđenja su:

- Poznavanje organizacije rada preduzeća, procesa rada i svih mogućih opasnosti od požara i eksplozije, te mjere za otklanjanje tih opasnosti,
- Poznavanje, praćenje i primjena u praksi zakonskih i tehničkih propisa iz oblasti

zaštite od požara,

- Poznavanje i primjena opštih i drugih akata preduzeća,
- Da izučava i analizira požarne opasnosti u svim objektima preduzeća te predlaže i neposredno poduzima mjere za njihovo otklanjanje,
- redovno vrši preglede svih objekata, prostorija, prostora, uređaja i instalacija sa ciljem uočavanja izvora požarnih opasnosti, kontrole sprovođenja mjera zaštite od požara, te vodi evidenciju o tome, utvrđuje broj i razmještaj protivpožarnih aparata, hidranta i druge opreme, kontroliše njihovu ispravnost i preduzema potrebne mjere radi njihove zamjene opravke i servisiranja
- Organizuje i sprovodi obučavanje i upoznavanje zaposlenika sa opasnostima i mjerama zaštite od požara i praktičnoj upotrebi aparata, uređaja i sredstava za gašenje požara,
- Posebno se stara o posebnom obrazovanju zaposlenika koji rukuju sa zapaljivim tečnostima i tehničkim plinovima,
- Izrađuje i učestvuje u izradi i realizaciji Pravilnika i Plana zaštite od požara, Programa obučavanja zaposlenika, raznih Elaborata, Uputstava i drugih materijala iz oblasti zaštite od požara,
- Učestvuje u izradi raznih materijala za Upravu i organe upravljanja (Odluke, Zaključci, Naredbe, Informacije, itd.), te vodi, sređuje i čuva odgovarajuću dokumentaciju iz oblasti zaštite od požara,
- Najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće podnosi izvještaj Nadzornom Odboru i direktoru, o stanju zaštite od požara
- Brine se o bezbjednosti potrebnih sredstava i opreme za gašenje požara, kontroliše ispravnost svih vrsta opreme, instalacija, aparata i sredstava za gašenje požara, te poduzima mjere za održavanje stalne ispravnosti i funkcionalnosti istih,
- Učestvuje u izradi bližih Uputstava za siguran rad po osnovu zaštite od požara u pojedinim prostorijama (skadištima, arhivarnici, tavanskim prostorijama),
- Predlaže direktoru i drugim rukovodnim radnicima obustavu rada u pojedinim prostorijama ako prijete neposredna opasnost za izbijanje požara i ugrožavanje života i zdravlja zaposlenika,
- Predlaže pokretanje postupka protiv pojedinih zaposlenika zbog nepridržavanja mjera zaštite od požara,
- Saraduje sa inspekcijskim organima iz oblasti zaštite od požara i organizuje sprovođenje mjera koji su ovi organi naložili svojim rješenjima,
- Saraduje sa stručnim organizacijama iz oblasti zaštite od požara u cilju unapređenja zaštite od požara,
- Radi i druge poslove koji su po prirodi u njegovoj nadležnosti, a u vezi sa zaštitom od požara.

6. Čuvarl

Član 37.

Djelokrug rada, prava, dužnosti i obaveze čuvara – portira, po osnovu zaštite od požara su da:

- Redovno vrši pregled objekata i dvorišta oko objekta, otkriva i uočava moguće izvore požarnih opasnosti, po mogućnosti otklanja iste, te o tome izvještava neposrednog rukovodioca, odnosno referenta,
- Kontroliše stanje vatrogasnih aparata, vanjskih hidranata i njihove opreme, te drugih sredstava i opreme za gašenje požara (pijesak, lopate i drugi alat),
- U slučaju požara, odmah vrši dojavu požara vatrogasnoj jedinici i sam gasi nastali požar sa svim raspoloživim sredstvima,
- U akciji gašenja požara vrši fizičko obezbjeđenje zone požara,

- Kontroliše promet motornih vozila i fizičkih lica na kapiji u pogledu unošenja lako zapaljivih i vatroopasnih materija, te drugih događaja i radnji u vezi sa zaštitom od požara,
- Odgovoran je za čuvanje ključeva od objekata, odjeljenja, prostorija.

7.Domar

Član 38.

Dužnosti domara su da:

- Redovno vrši pregled objekata i dvorišta oko objekta, otkriva i uočava moguće izvore požarnih opasnosti, po mogućnosti otklanja iste, te o tome izvještava neposrednog rukovodioca, odnosno Šefa Odjela obezbjeđenja
- Kontroliše stanje vatrogasnih aparata, vanjskih hidranata i njihove opreme, te drugih sredstava i opreme za gašenje požara (pijesak, lopate i drugi alat),
- U slučaju požara, odmah vrši dojavu požara vatrogasnoj jedinici i sam gasi nastali požar sa svim raspoloživim sredstvima,
- U akciji gašenja požara vrši fizičko obezbjeđenje zone požara.

IV NAČIN VRŠENJA UNUTRAŠNJE KONTROLE SPROVOĐENJA ZAŠTITE OD POŽARA, TE DUŽNOSTI, ODGOVORNOSTI I OVLAŠTENJA ZAPOSLENIKA KOJI TU KONTROLU NEPOSREDNO VRŠE

Član 39.

Unutrašnju kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara općenito vrše svi odgovorni organi i zaposlenici iz člana 6. ovog Pravilnika, svako u svom djelokrugu rada, kako je to regulisano ovim Pravilnikom.

Neposrednu unutrašnju kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara vrši svako u svom djelokrugu rada:

- Zaposlenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima,
- Šef odjela obezbjeđenje ,
- Čuvar – portir-recepcioner,
- Domar

Način vršenja unutrašnje kontrole je dat kroz djelokrug rada, prava, dužnosti, obaveza i odgovornosti zaposlenika.

Član 40.

Prilikom vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja mjera zaštite od požara obavezno se na licu mjesta, o nađenom stanju sastavlja službena pismena zabilješka ili odgovarajući zapisnik.

V POSTUPAK I NAČIN UPOZNAVANJA ZAPOSLENIKA PRILIKOM STUPANJA NA RAD ILI RASPOREĐIVANJA NA DRUGO RADNO MJESTO SA OPASNOSTIMA OD POŽARA VEZANIM ZA TO RADNO MJESTO, KAO I NAČIN OBUČAVANJA ZAPOSLENIKA U RUKOVANJU SREDSTVIMA I OPREMOM ZA GAŠENJE POŽARA

Član 41.

Preduzeće je dužno obezbjediti da svaki zaposlenik bude upoznat sa opasnostima od požara vezano za poslove i radne zadatke na koje je raspoređen, kao i opremom, uređajima i sredstvima za gašenje požara, praktičnom upotrebom aparata i drugih uređaja za gašenje požara, i sa materijalom i drugom odgovornošću uslijed

nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

Član 42.

Upoznavanje i obuka zaposlenika iz prethodnog člana obavezno se vrši:

- pri zasnivanju radnog odnosa, a prije raspoređivanja zaposlenika na poslove i radne zadatke,
- pri raspoređivanju zaposlenika na druge poslove i radne zadatke, a prije početka rada na tim poslovima,
- kod izmjena uslova rada i uvođenja novih poslova na kojima je pojačana opasnost od izbijanja požara,
- kod prijema na praksu i pri stručnoj obuci pripravnika kada postoji potreba za tim.

Član 43.

Upoznavanje i obuka zaposlenika iz člana 37. vrši se po grupama zaposlenika srodnih struka, i to:

- Organizovanjem odgovarajućih kurseva, seminara i predavanja po posebnom programu obuke,
- Izradom stručnih Uputstava za siguran rad za pojedine poslove i poslove iz oblasti djelatnosti preduzeća.
- Isticanjem na vidnom mjestu odgovarajućih uputstava, natpisa, plakata i upozorenja.

Član 44.

Preduzeće je dužan da organizuje i izvrši provjeru svakog zaposlenika pojedinačno u rukovanju sa aparatima za gašenje požara.

Provjeru znanja radnika vrši tročlana Komisija ili stručna organizacija koja je vršila obuku zaposlenika.

Član 45.

O obuci zaposlenika i provjeri znanja zaposlenika obavezno se vodi odgovarajuća evidencija od strane stručnog Šefa Odjela za obezbjeđenje .

Svi zaposlenici su dužni pristupiti obuci i provjeri znanja, u suprotnom čine povredu radnih obaveza i dužnosti.

Član 46.

U slučaju potrebe za radom sa zapaljivim tečnostima, zaposlenici koji rukuju zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima moraju biti posebno stručno obučeni i osposobljeni za sigurno obavljanje tih poslova.

Ova obuka i provjera znanja zaposlenika ima se vršiti putem posebno organizovanih kurseva. Obuka iz prethodnog stava obavezno se povjerava ovlaštenoj stručnoj organizaciji.

VI PROSTORIJE, PROSTORI I MJESTA NA KOJIMA SE NE SMIJE PROIZVODITI, KORISTITI ILI PRENOSITI OTVORENA VATRA

Član 47.

U preduzeću nije dozvoljeno proizvoditi, koristiti i prenositi otvorenu vatru i užarene

predmete, kao ni pušiti u sljedećim prostorijama i mjestima:

- U stručnim skladištima i mjestima gdje se drže boce tehničkih gasova,
- Pri rukovanju, radu i manipulisanju sa zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima,
- U tavanjskim prostorijama i arhivarnici,

O ovom trebaju biti vidno istaknuti lako uočljivi natpisi, zabrane i upozorenja na opasnosti od požara i eksplozije.

VII VRSTA I KOLIČINA OPREME I SREDSTAVA ZA GAŠENJE POŽARA, RASPORED OPREME I SREDSTAVA KAO I VRIJEME POVREMENOG ISPITIVANJA NJIHOVE ISPRAVNOSTI

Član 48.

Svi objekti, prostorije, vanjska skladišta i platoi preduzeća moraju biti obezbjeđeni dovoljnim količinama vode i drugih sredstava za gašenje požara i dovoljnim brojem odgovarajućih uređaja i opreme i aparata za gašenje požara.

Član 49.

Količina i vrsta opreme i sredstava za gašenje požara te njihov raspored u objektima, prostorijama i prostorima preduzeća utvrđuje se Planom zaštite od požara.

Član 50.

Sva predviđena i instalirana oprema, kao i sredstva za gašenje požara mora se uvijek nalaziti u ispravnom i funkcionalnom stanju, smještena i raspoređena na predviđena mjesta propisno označena i obezbjeđena od oštećenja, nenamjenske upotrebe i smrzavanja u zimskom periodu.

Kontrolu opreme i sredstava vrši Šef Odjela za obezbjeđenje .

Član 51.

Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme i sredstava za gašenje požara vrši se jednom u 6 mjeseci, a prema uputstvima proizvođača, važećim standardima i tehničkim propisima koji su označeni na opremi.

O ovoj kontroli obavezno se vodi odgovarajuća evidencija od strane Šefa Odjela za obezbjeđenje .

Član 52.

Kontroli ispravnosti i funkcionalnosti podliježe sljedeća oprema koja je u funkciji zaštite od požara:

ručni vatrogasni aparati, vanjska i unutrašnja hidrantska mreža, sa svojim hidrantima i opremom.

Ova kontrola obavezno se povjerava stručnim organizacijama koje su ovlaštene i osposobljene za vršenje ovih poslova.

Član 53.

Kada se vatrogasni aparati nose na kontrolu ispravnosti van zgrade mora se voditi

računa da najmanje ½ aparata iz pojedinih objekata ostane na svojim mjestima, te da se kontrola aparata obavi u roku od 24 sata.

Član 54.

Oko svih uređaja i opreme za gašenje požara moraju se uvijek osigurati prilazni putevi i slobodan prostor oko istih, a u zimskom periodu hidranti moraju biti obezbijeđeni od smrzavanja vode u njima.

Zabranjeno je opremu i sredstva za gašenje požara koristiti u nenamjenske svrhe, u suprotnom čini se povreda radnih obaveza i dužnosti.

VIII ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIKA ZBOG NEPRIDRŽAVANJA PROPISANIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 55.

Svaki zaposlenik preduzeća koji ne poštuje odredbe ovog Pravilnika i njegovih pratećih uputstava, odredbe zakonskih i tehničkih propisa iz oblasti zaštite od požara, te ne sprovodi propisane mjere zaštite od požara, čini težu povredu radnih obaveza i dužnosti, za koju se može izreći odgovarajuća disciplinska mjera, shodno odgovarajućem opštem aktu .

Član 56.

Ako zaposlenik u vršenju poslova i radnih zadataka prouzrokuje materijalnu štetu svojom krivicom, a u vezi sa nepridržavanjem propisanih mjera zaštite od požara, dužan je istu nadoknaditi, kako je to regulisano u odgovarajućem opštem aktu.

Član 57.

Kao teža povreda radne obaveze iz oblasti zaštite od požara smatra se, naročito:

- Izazivanje požara, namjerno ili iz nehata,
- Upotreba otvorene vatre ili pušenje na zabranjenim mjestima, a naročito kod korištenja zapaljivih tečnosti i gasova,
- Zloupotreba ili nenamjenska upotreba vatrogasnih aparata, sprava i opreme zagašenje požara, kao i njihovo namjerno oštećenje,
- Izbjegavanje ili odbijanje učešća u akcijama gašenja požara i spašavanja lica i imovine ugrožene požarom,
- Neprijavljivanje požara ili nepoduzimanje mjera za gašenje požara i spašavanja lica i imovine ugrožene požarom,
- Neprijavljivanje požara ili nepoduzimanje mjera za gašenje početnih požara,
- Ometanje akcije gašenja požara i spašavanja radnika,
- Neisključivanje pogonske energije po završetku rada,
- Ostavljanje neočišćenog radnog mjesta po isteku radnog vremena, što može imati teže posljedice za nastanak i širenje požara,
- Zatvaranje ventilacionih otvora i neovlašteno isključenje sistema ventilacije,
- Neovlašteno blokiranje rada sigurnosnih i alarmnih uređaja,
- Zakrčavanje vanjskih i unutrašnjih požarnih i komunikacionih puteva, te prilaza do objekata, vatrogasnih sprava i opreme i baterije električne energije,
- Držanje lako zapaljivih tečnosti i boca tehničkih gasova u radnim prostorijama u

količinama većim od dozvoljenih,

- Upotreba i držanje lako zapaljivih tečnosti i boca tehničkih gasova na zabranjenim mjestima,
- Neobavljanje periodičnih pregleda ispravnosti i funkcionalnosti sprava, opreme, aparata, uređaja i instalacija koji su u funkciji zaštite od požara,
- Nevršenje propisane kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od požara,
- Neobezbjedjenje objekata i radnih prostorija sa vatrogasnim aparatima i drugom opremom za gašenje požara,
- Nepristupanje obuci i provjeri znanja iz oblasti zaštite od požara.

IX DUŽNOSTI I PONAŠANJE ZAPOSLENIKA U SLUČAJU IZBIJANJA POŽARA

Član 58.

Svaki zaposlenik koji primijeti požar, dužan je odmah bez panike pristupiti njegovom gašenju i lokalizovanju istog, ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili druge zaposlenike.

Istovremeno treba uzvikom "POŽAR"! uzbuniti ostale zaposlenike u objektu ili odjeljenju, koji priskaču u pomoć i gase nastali požar.

Ako prisutni zaposlenici nisu u stanju sami ugaziti požar (potrebna je brza procjena situacije) dužni su izvršiti i dojavu požara dežurnom portiru – čuvaru, odnosno neposrednom rukovodiocu ili najbližoj vatrogasnoj jedinici, a prema Planu zaštite od požara KJKP "Park" d.o.o. Sarajevo.

Član 59.

Dojava požara vrši se telefonom, odnosno na drugi najbrži mogući način.

O požaru treba izvjestiti najbližu vatrogasnu jedinicu ili operativni Centar civilne zaštite Sarajevo ili stanicu policije.

Kod dojava požara treba saopštiti: mjesto gdje je izbio požar, šta gori, u kom obimu i da li prijete neposredna opasnost za život ljudi i drugih objekata.

Član 60.

Do dolaska pozvane vatrogasne jedinice na mjesto požara, prisutni zaposlenici na čelu sa neposrednim rukovodiocem dužni su organizovati gašenje nastalog požara, a posebno trebaju učiniti slijedeće:

- Organizovati spasavanje eventualno ugroženih zaposlenika,
- Organizovati evakuaciju iz ugrožene zone: lako zapaljivih eksplozivnih, otrovnih i vatroopasnih materija od izuzetne vrijednosti, vrijednosnih papira, novca, tehničke i druge dokumentacije, te motornih vozila i opreme,
- Obezbjediti isključenje struje u dotičnom objektu,
- Zatvoriti odgovarajuća vrata, prozore, ventilacione i druge otvore da se spriječi širenje požara,
- Obezbjediti na licu mjesta prisustvo odgovarajućih stručnih zaposlenika (vozač, domar itd.) koji mogu biti od koristi u akciji gašenja požara,
- Poduzeti i druge mjere zavisno od date situacije.

Član 61.

U slučaju požara van redovnog radnog vremena, dežurno osoblje preduzeća je dužno pristupiti gašenju nastalog požara i brzo izvršiti dojavu požara najbližoj vatrogasnoj jedinici Sarajevo ili operativni Centar civilne zaštite Sarajevo ili stanicu policije.

Također, treba na odgovarajući i najbrži mogući način uzbuniti i dežurne zaposlenike susjednih organizacija, te odgovorne rukovodioce.

Član 62.

Svi zaposlenici su dužni na poziv direktora ili lica koje on ovlasti aktivno se uključiti u akciju gašenja požara i spasavanja imovine i lica i u toj akciji učestvovati sve dok ista traje.

Član 63.

Kada na mjesto požara stigne pozvana vatrogasna jedinica, njen komandir preuzima rukovođenje akcijom gašenja požara i niko nema pravo da se miješa u njegov rad.

Član 64.

Ostali elementi akcije gašenja požara i spašavanja imovine i lica regulišu se Planom zaštite od požara i Planom zaštite od požara Kantona Sarajevo.

Član 65.

Sva lica koja učestvuju u akciji gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine ugrožene požarom i drugim elementarnim nepogodama, osigurana su po posebnim propisima o zdravstvenom i invalidskom osiguranju.

Član 66.

Svaki zaposlenik preduzeća mora poznavati signale internog i javnog uzbunjivanja u slučaju požara i druge opasnosti.

Tablica i natpis sa signalima za uzbunu mora biti vidno istaknuta u holu preduzeća.

XI NAČIN SARADNJE ŠEFA ODJELA OBEZBJEĐENJA SA DRUGIM SLUŽBAMA DRUŠTVA I STRUČNIH ORGANIZACIJA I ORGANIMA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

Član 67.

U cilju što efikasnijeg i koordiniranog provođenja mjera zaštite od požara i unapređenja zaštite od požara, šef Odjela za obezbjeđenje dužan je saradivati sa svim službama preduzeća i radnim jedinicama.

Član 68.

Šef Odjela za obezbjeđenje dužan je takođe saradivati sa svim ovlaštenim preduzećima i drugim pravnim licima iz oblasti zaštite od požara, a naročito sa:

- Nadležnim inspeksijskim i drugim organima opštine, kantona i federacije – države,
- Vatrogasnim jedinicama na teritoriji kantona Sarajevo,
- Stručnim organizacijama koje se bave zaštitom od požara.

Saradnja sa ovlaštenim organizacijama i pravnim licima ostvarivat će se kroz lične kontakte i konsultacije, prisustvovanje stručnim seminarima, savjetovanjima i

izložbama, traženje stručnih savjeta i objašnjenja, planiranje izvođenja praktičnih i vatrogasnih vježbi u krugu preduzeća, obavljanje stručnih pregleda objekata i tehničke dokumentacije, izradu plana, programa i drugih projekata zaštite od požara itd.

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 69.

Za sva prava, dužnosti i odgovornosti zaposlenika iz oblasti zaštite od požara koji nisu regulisani ovim Pravilnikom važe odredbe Zakona iz oblasti zaštite od požara.

Član 70.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku kao i za njegovo donošenje.

Inicijativu za pokretanje postupka za izmjene i dopune ovog Pravilnika mogu pokrenuti:

- Nadzorni odbor,
- Uprava ,
- Šef Odjela obezbjeđenja .

Član 71 .

Za tumačenje odredaba ovog Pravilnika nadležan je Nadzorni odbor preduzeća.

Član 72.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na info tabli preduzeća.

Predsjednik Nadzornog odbora

Mersa Kustura, dipl. pravnik

Broj: 1006-7-1

Datum: 16.4.2010.